

CCV-Trendanalyse veiligheidsmaatregelen Keurmerk Veilig Ondernemen 2010

INLEIDING

Sinds 2004 heeft het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) een grote vlucht genomen. Het KVO is een breed gedragen werkwijze geworden waarmee ondernemers(verenigingen), gemeenten en veiligheidsprofessionals (zoals politie, brandweer en de regionale platforms criminaliteitsbeheersing) structurele samenwerking op het gebied van veiligheid in winkel- en bedrijvengebieden organiseren. In het kader van het KVO stellen winkelgebieden en bedrijventerreinen een maatregelenmatrix op, waarin wordt aangegeven welke veiligheidsaanpakken het samenwerkingsverband inzet.

In het voorjaar van 2010 heeft het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) een trendanalyse uitgevoerd naar veiligheidsmaatregelen die worden genomen door KVO-gebieden die in 2007, 2008 en 2009 al twee jaar het keurmerk bezitten. De trendanalyse verkent ontwikkelingen in veiligheidsinitiatieven die in KVO-gecertificeerde gebieden worden genomen en inventariseert populaire - of juist onderbenutte - aanpakken.

ACHTERGROND

Een KVO-certificaat is twee jaar geldig. Vaak zijn dan knelpunten in de samenwerking in kaart gebracht en hebben de samenwerkende partijen een aantal veiligheidsmaatregelen uitgevoerd. Om de structuur van het samenwerkingsverband te laten voortbestaan, kan een nieuw KVO-certificaat worden aangevraagd. Het CCV beschikt over informatie van KVO-gebieden die deze hercertificering in 2007, 2008 of 2009 hebben aangevraagd. Het CCV biedt namelijk een tegemoetkoming in de kosten voor hercertificering, mits de aanvrager een korte vragenlijst invult en een maatregelenmatrix bijvoegt. Op basis van deze maatregelenmatrixen, waarin is aangegeven welke veiligheidsinitiatieven in het betreffende gebied worden genomen, is in februari 2010 een trendanalyse uitgevoerd die ontwikkelingen in veiligheidsinitiatieven en preventieve aanpakken in KVO-gebieden in kaart brengt.

RESULTATEN VAN DE CCV-TRENDANALYSE 2010

De trendanalyse keek naar

- 13 KVO-gebieden die in 2007 hercertificering hebben aangevraagd. Twee gebieden die in 2007 hercertificering hebben aangevraagd, hadden geen maatregelenmatrix bijgevoegd en zijn dus niet in de analyse betrokken.
- 28 KVO-gebieden die in 2008 hercertificering hebben aangevraagd.
- 35 KVO-gebieden die in 2009 hercertificering hebben aangevraagd. Zes gebieden die in 2009 hercertificering hebben aangevraagd, hebben de maatregelenmatrix na 1 februari 2010 ingestuurd en konden daardoor niet meer in de analyse worden betrokken.

In 2007 en 2008 was het aantal KVO-winkelcentra dat hercertificering aanvraagde groter dan het aantal hercertificerende KVO-bedrijventerreinen. In 2009 vormden bedrijventerreinen juist een meerderheid.

Divers pakket maatregelen

In de onderzochte KVO-gebieden wordt een divers pakket aan veiligheidsmaatregelen toegepast. Gemiddeld nemen de bedrijventerreinen en winkelcentra maar liefst 25 verschillende maatregelen. In 2008 is een piek zichtbaar: toen werden er gemiddeld 28 initiatieven in de maatregelenmatrixen gemeld, tegen 23 en 26 in respectievelijk 2007 en 2009. In alle jaren ligt het aantal maatregelen in winkelcentra hoger dan op bedrijventerreinen.

De maatregelen die in de KVO-gebieden worden ingezet kennen een grote diversiteit en variëren van het stimuleren van aangiftebereidheid tot het verbeteren van parkeergelegenheden en het bestrijden van zakkenrollerij. Er zijn activiteiten gericht op de fysieke omgeving (zoals het tegengaan van leegstand en graffiti, en het verbeteren van verlichting en begroeiing) en maatregelen van meer organisatorische aard (zoals collectieve winkelverboden, huis- of gedragsregels en een periodieke schouw). Een groot deel van de maatregelenmatrixen besteedt ook aandacht aan het proces van samenwerking dat wordt ondersteund door

het KVO, bijvoorbeeld in de vorm van regulier werkgroepoverleg of het verzenden van nieuwsbrieven om elkaar onderling te informeren.

Probleemanalyse

In het kader van certificering en hercertificering voeren KVO-samenwerkingsverbanden standaard een veiligheidsanalyse uit. Maar KVO-houders schenken ook op andere momenten aandacht aan onderzoek, blijkt uit de CCV-trendanalyse. Een meerderheid van de onderzochte gebieden maakt in de maatregelenmatrix melding van evaluaties van maatregelen, enquêtes onder betrokkenen en/of schouwen.

Top drie

Welke maatregelen zijn nu het meest populair in KVO-gebieden? In alle jaren scoren maatregelen om brandveiligheid te vergroten en het stimuleren van aangiftebereidheid bij de politie hoog. Ook onderzoek of een schouw behoort steevast tot een populaire interventie.

Een aantal andere opvallende ontwikkelingen die naar voren komen uit de trendanalyse:

- In 2008 leek het erop dat overlastdonatie, een initiatief waarbij de Stichting Overlastdonatie namens ondernemers schade verhaalt op de dader van winkeldiefstal, in populariteit toenam. Maar in 2009 is deze maatregel kennelijk alweer van de agenda van verdwenen: slechts een enkel winkelgebied meldt het gebruik van overlastdonatie.
- Mogelijk zijn in 2009 de effecten van de recessie zichtbaar geworden. Was leegstand in 2007 en 2008 nauwelijks een issue voor de onderzochte gebieden, in 2009 staat het bij bijna een zesde van de KVO-houders op de agenda.
- Nieuw in 2009 is het gebruik van de Subsidieregeling Veiligheid Kleine Bedrijven, die toen werd geïntroduceerd. Een aanzienlijk deel van de onderzochte KVO-gebieden vermeldt de aanvraag van deze subsidie, waarmee kleine ondernemers financieel worden ondersteund bij het laten uitvoeren van een veiligheidsscan en bij de invoering van veiligheidsmaatregelen die op basis van de scan worden geadviseerd. In 2010 wordt deze regeling, die wordt uitgevoerd door SenterNovem (www.senternovem.nl/veiligheidkleinebedrijven/), voortgezet.

Een aantal onderwerpen kan zich op aanhoudende belangstelling verheugen. Te denken valt aan graffiti, groenonderhoud (dat vooral bij bedrijventerreinen belangrijk wordt gevonden) en verlichting.

De aandacht voor bewegwijzering, schouwen en brandveiligheid wordt gestaag groter. Voor bijvoorbeeld hangjongeren, fietsdiefstal, zakkenrollerij, cameratoezicht en collectieve toegangsverboden is het laatste jaar juist minder belangstelling.

Opvallend is dat collectieve maatregelen, zoals huis- en gedragsregels, collectieve winkelverboden en burenalarmsystemen, nog steeds weinig worden toegepast. In 2009 worden dit soort aanpakken zelfs nog minder vaak genoemd dan in de voorgaande twee jaren.

SAMENVATTING EN CONCLUSIES

De CCV-trendanalyse onder hercertificerende KVO-gebieden maakt duidelijk dat in winkelcentra en bedrijventerreinen waarin publiek-private samenwerking op het gebied van veiligheid structureel vorm heeft gekregen een omvangrijk en divers pakket aan veiligheidsinitiatieven wordt genomen. Daarbij wordt gekozen voor een samenhangende benadering van de problematiek, waarin fysieke, sociale en organisatorische maatregelen worden gecombineerd.

Opvallend is dat collectieve maatregelen, zoals huis- en gedragsregels, collectieve winkelverboden en burenalarmsystemen, relatief onderbenut blijven. Daarnaast blijkt een aantal actuele aanpakken, waaronder schadeverhaal, slechts beperkt te worden opgepakt. Voor breed gedragen interventies, zoals cameratoezicht en straatverlichting, is door de jaren heen steeds relatief veel belangstelling. Mogelijk ligt aan de onderbenutting van collectieve en recent in de praktijk geïntroduceerde maatregelen dan ook een informatiebehoefte ten grondslag.

In 2012 herhaalt het CCV de voorliggende trendanalyse op basis van de gegevens die hercertificerende KVO-gebieden in 2010 en 2011 insturen.